Uradni list
Evropske unije

SL
Serija L

2024/2316

10.10.2024

RESOLUCIJA EVROPSKEGA PARLAMENTA (EU) 2024/2316

z dne 11. aprila 2024

s pripombami, ki so del sklepa o razrešnici glede izvrševanja proračuna Agencije Evropske unije za kibernetsko varnost (ENISA) za proračunsko leto 2022

EVROPSKI PARLAMENT,

— ob upoštevanju sklepa o razrešnici glede izvrševanja proračuna Agencije Evropske unije za kibernetsko varnost (ENISA) za proračunsko leto 2022,

— ob upoštevanju člena 100 in Priloge V Poslovnika,

— ob upoštevanju posebnega poročila Evropskega računskega sodišča št. 5/2022;

— ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A9-0134/2024),

A. ker je iz poročila o prihodkih in odhodkih agencije ([1]) razvidno, da je končni proračun ENISA (v nadaljnjem besedilu: agencija) v proračunskem letu 2022 znašal 39 207 625 EUR, kar je 67,03 % več kot leta 2021; ker se je proračun agencije povečal predvsem zaradi dodatnih nalog, povezanih s pilotnim izvajanjem akcijskega programa za podporo v zvezi s kibernetsko varnostjo; ker proračun agencije izvira predvsem iz proračuna Unije;

B. ker je Računsko sodišče v poročilu o zaključnem računu agencije za proračunsko leto 2022 (v nadaljnjem besedilu: poročilo Računskega sodišča) navedlo, da je prejelo razumno zagotovilo o zanesljivosti računovodskih izkazov agencije ter o zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij;

Upravljanje proračuna in finančno poslovodenje

1. z zadovoljstvom ugotavlja, da je stopnja izvrševanja odobritev za prevzem obveznosti zaradi proračunskega spremljanja v proračunskem letu 2022 znašala 99,93 %, kar je 0,42 % več kot leta 2021; ugotavlja še, da je stopnja izvrševanja odobritev plačil v letu 2021 znašala 52,02 %, kar je 25,38 % manj kot leta 2021;

2. poudarja, da je končni proračun agencije rezultat spremembe v višini 15 000 000 EUR, ki jo je upravni odbor sprejel 5. avgusta 2022 zaradi izvajanja podpornega ukrepa za kibernetsko varnost, katerega cilj je okrepiti odziv agencije pri podpori državam članicam v skladu z njenim mandatom; ugotavlja, da je bila večina obveznosti iz podpornega ukrepa za kibernetsko varnost podpisana proti koncu leta, kar pojasnjuje razmeroma nizko stopnjo plačil (in posledično velik prenos v naslednje leto);

Uspešnost

3. izreka pohvalo agenciji, ker je izvedla 100 % svojega delovnega programa za leto 2022; pozdravlja, da agencija za ocenjevanje svojih dejavnosti in rezultatov pri doseganju ciljev delovnega programa uporablja ključne kazalnike uspešnosti; ugotavlja, da nekateri izložki niso v celoti dosegli svojih ciljev, ker so bili viri prednostno prerazporejeni, da bi zagotovili podporne ukrepe za kibernetsko varnost v odziv na nezakonito in neizzvano rusko invazijo na Ukrajino; ugotavlja, da sta med izložki, na katere so bolj vplivale te prerazporeditve prednostnih nalog, med drugim izložka 4.2 z naslovom Razvoj in izboljšanje standardnih operativnih politik, postopkov, metodologij in orodij za kibernetsko krizo in 5.3 z naslovom Začetek razvoja zaupanja vredne mreže prodajalcev/dobaviteljev;

4. se zaveda, da je v varnostni agendi Unije prevladovala nezakonita in neizzvana ruska invazija na Ukrajino v letu 2022; z zadovoljstvom ugotavlja, da je agencija povečala usklajevanje in pripravljenost ter prispevala k skupnemu situacijskemu zavedanju Unije z rednimi poročili o razmerah v zvezi s kibernetskimi dejavnostmi; poudarja, da sta bila boljša tudi usklajevanje in izmenjava informacij z mrežami za kibernetsko varnost, kot je Evropska organizacijska mreža za povezovanje v kibernetski krizi (mreža EU-CyCLONe), ki združuje nacionalne organe za krizno upravljanje kibernetske varnosti, in številnimi sektorskimi skupnostmi, ki jih podpira agencija; pozdravlja prizadevanja agencije, da bi zagotovila komunikacijske povezave med politično, operativno in tehnično ravnjo ter okrepljeno sodelovanje z mrežo skupin za odzivanje na incidente na področju računalniške varnosti;

([1]) UL C 377, 30.9.2022, str. 2.

5. z zadovoljstvom ugotavlja, da je agencija leta 2022 poskusno pripravila toplotno karto Unije, ki naj bi omogočila hiter pregled kibernetskih incidentov in kibernetskih dogodkov, ki so prizadeli kritične sektorje Unije zaradi kibernetske dejavnosti, povezane z rusko vojaško agresijo proti Ukrajini; ugotavlja, da sta ta sektorja prispevala k celovitemu poročilu Komisije o situacijskem zavedanju in analizi, pri čemer je 52 najnovejših informacij o trenutnih razmerah in incidentih v zvezi z rusko vojaško agresijo proti Ukrajini prispevalo k mehanizmu Unije za krizno upravljanje;

6. je seznanjen z dejstvom, da se v skladu s posebnim poročilom Računskega sodišča št. 05/2022: Kibernetska varnost institucij, organov in agencij EU število kibernetskih napadov na organe EU močno povečuje in da se raven pripravljenosti organov Unije na področju kibernetske varnosti medsebojno razlikuje in na splošno ni sorazmerna z naraščajočimi grožnjami; ugotavlja, da so institucije, organi in agencije Unije medsebojno tesno povezani, zato so lahko zaradi slabosti enega varnostnim grožnjam izpostavljeni tudi drugi; poudarja, da Računsko sodišče agenciji priporoča, naj se skupaj s skupino za odzivanje na računalniške grožnje za institucije, organe in agencije Unije (CERT-EU) bolj osredotoči na tiste organe Unije, ki imajo manj izkušenj z upravljanjem kibernetske varnosti, in sicer naj: (a) opredeli prednostna področja, na katerih institucije, organi in agencije Unije najbolj potrebujejo podporo, na primer z ocenami zrelosti, in (b) izvaja ukrepe za krepitev zmogljivosti v skladu z njihovim memorandumom o soglasju; poziva agencijo, naj obravnava vprašanja, na katera je opozorilo Računsko sodišče, in organu za podelitev razrešnice poroča o ukrepih, ki jih je sprejela v zvezi s tem;

7. ugotavlja, da je agencija v letu 2022 izvedla različne dejavnosti, da bi izpolnila svojo vlogo pri podpiranju Unije; ugotavlja, da je agencija sicer lahko ponudila podporo pri več političnih dosjejih, kot sta direktivi o varnosti omrežij in informacijskih sistemov, akt o kibernetski odpornosti ter akt o digitalni operativni odpornosti, da pa zaradi omejenih virov ni mogla dejavno nuditi podpore pri političnih dosjejih z določbami o kibernetski varnosti, kot je evropski zdravstveni podatkovni prostor, in drugih ključnih političnih dosjejih, kot so digitalni trgi in digitalne storitve; ugotavlja, da so druge dejavnosti vključevale obveščanje snovalcev politik o učinkovitosti obstoječih okvirov za kibernetsko varnost in zagotavljanje podpore kritičnim sektorjem; ugotavlja še, da sprejetje Direktive (EU) 2022/2555 Evropskega parlamenta in Sveta ([2]) (direktiva NIS 2) izstopa kot ukrep za reševanje izzivov in uskladitev politik po vsej Uniji; se zaveda, da je zaradi premajhne usklajenosti pri izvajanju direktive NIS 1 prišlo do razdrobljenega političnega okolja, kar obravnava direktiva NIS 2; se zaveda, da je njeno področje uporabe razširjeno in da uvaja nove horizontalne naloge za agencijo, kot je register Unije za digitalne subjekte; poudarja, da je agencija z novo strategijo prilagodila svoje storitve in vire, da bi ugodila spreminjajočim se zahtevam na področju kibernetske varnosti;

Učinkovitost in dosežki

8. ugotavlja, da si je agencija prizadevala povečati uporabo storitev, ki si jih deli z drugimi agencijami in/ali Komisijo, na primer z medagencijskimi in medinstitucionalnimi postopki javnega naročanja, ter z izmenjavo storitev z Evropskim centrom za razvoj poklicnega usposabljanja (Cedefop) in Evropskim strokovnim centrom za kibernetsko varnost; ugotavlja tudi, da je agencija leta 2022 z novim Evropskim industrijskim, tehnološkim in raziskovalnim strokovnim centrom za kibernetsko varnost podpisala sporazum na ravni storitve, da bo centru od leta 2023 zagotavljala storitve pooblaščene osebe za varstvo podatkov in računovodske storitve;

9. je seznanjen z ukrepi, ki jih je sprejela agencija, da bi s tradicionalne metodologije štetja zaposlenih prešla na strateško načrtovanje delovne sile, s čimer bi predvidela in odpravila kadrovske vrzeli ter ustvarila prilagodljivo delovno silo in dodelila sredstva prednostnim področjem;

10. pozdravlja prispevek agencije k spodbujanju skupnih storitev med agencijami prek več mrež na področjih javnih naročil, človeških virov, informacijskih in komunikacijskih tehnologij, obvladovanja tveganj, upravljanja uspešnosti, varstva podatkov, informacijske varnosti in računovodstva; poudarja horizontalne koristi sodelovanja in prilagajanja dobrih praks in opozarja, da skupne pobude združujejo različne poglede, zmanjšujejo podvajanje prizadevanj, izboljšajo učenje in krepijo odnose med udeleženci; spodbuja agencijo, naj ugotovi, katere notranje postopke bi lahko racionalizirali z novimi orodji IT;

11. z zadovoljstvom ugotavlja, da je agencija sodelovala pri pilotnem projektu v okviru mreže agencij EU, katerega namen je podpreti agencije Unije pri povečanju njihove pripravljenosti na prihodnjo novo uredbo o kibernetski varnosti;

12. poudarja, kako pomembno je dodatno digitalizirati notranje delovanje in upravljanje agencije, pa tudi pospešiti digitalizacijo postopkov; poudarja, da mora biti agencija na tem področju še naprej proaktivna, da bi preprečili digitalno vrzel med agencijami;

([2]) Direktiva (EU) 2022/2555 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2022 o ukrepih za visoko skupno raven kibernetske varnosti v Uniji, spremembi Uredbe (EU) št. 910/2014 in Direktive (EU) 2018/1972 ter razveljavitvi Direktive (EU) 2016/1148 (direktiva NIS 2) (UL L 333, 27.12.2022, str. 80).

Kadrovska politika

13. ugotavlja, da je bil kadrovski načrt na dan 31. decembra 2022 uresničen 89,02-odstotno, saj je bilo zaposlenih 73 od 82 začasnih uslužbencev, odobrenih v proračunu Unije (leta 2021 je bilo odobrenih 76 delovnih mest); ugotavlja tudi, da je za agencijo v letu 2022 delalo 27 pogodbenih uslužbencev, 10 napotenih nacionalnih strokovnjakov, 10 agencijskih delavcev ter 16 zunanjih izvajalcev;

14. izraža zaskrbljenost, ker spola v višjem in srednjem vodstvu agencije nista uravnoteženo zastopana, saj je 12 od 17 članov moških (71 %); meni, da je treba izboljšati uravnoteženo zastopanost spolov v višjem in srednjem vodstvu agencije; opozarja, kako pomembno je zagotoviti uravnoteženo zastopanost spolov, in poziva agencijo, naj ta vidik upošteva pri prihodnjih imenovanjih v višjem in srednjem vodstvu; je seznanjen z zastopanostjo spolov v upravnem odboru agencije, v katerem je 41 od 55 članov (75 %) moških; priznava, da je sestava upravnega odbora v veliki meri odvisna od imenovanj držav članic; vztraja, da Komisija in države članice pri imenovanju članov upravnega odbora agencije upoštevajo pomen uravnotežene zastopanosti spolov; je seznanjen z uravnoteženo zastopanostjo spolov med zaposlenimi v agenciji, kjer je 57 moških (52 %) in 53 žensk (48 %); je seznanjen z ukrepi, ki jih je agencija sprejela za reševanje težav z uravnoteženo zastopanostjo spolov, kar vključuje revizijo politike zaposlovanja, da bi spodbudila prijave žensk; ugotavlja tudi, da je agencija v svoji interni strategiji načrtovala, da bo do konca leta 2025 pridobila potrdilo mreže agencije EU o odličnosti na področju raznolikosti in vključevanja;

15. ugotavlja, da ima agencija politiko za zaščito človekovega dostojanstva ter preprečevanje psihičnega in spolnega nadlegovanja, prav tako pa sodeluje pri medagencijski projektni skupini zaupnih svetovalcev; z zanimanjem pričakuje njihovo poročilo in priporočila; ugotavlja, da v letu 2022 ni bilo prijavljenih primerov nadlegovanja, in spodbuja agencijo, naj tudi v prihodnje oblikuje in izvaja dejavnosti za preprečevanje teh primerov;

16. izraža zaskrbljenost zaradi geografske neuravnoteženosti na višjih in srednjih vodstvenih položajih ter pri drugih uslužbencev, saj je 40,9 % zaposlenih grških državljanov; vztraja, da so potrebne izboljšave; prosi agencijo, naj o tem poroča organu za podelitev razrešnice;

17. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je agencija med razvojem delovnega programa za leto 2023 ugotovila pomanjkanje sredstev v višini 734 000 EUR in dveh ekvivalentov polnega delovnega časa v poslovanju ter 2,5 milijona EUR v poslovnih storitvah; ugotavlja tudi, da je temeljita ocena kadrovskih potreb za obdobje 2023–2025 razkrila precejšnjo vrzel, zlasti v kritičnih dejavnostih, in da bo agencija brez dodatnih delovnih mest morda morala določiti prednostne naloge in prilagoditi prihodnje delovne programe, da bi nadomestila to pomanjkanje; ugotavlja, da je upravni odbor agencije izrazil tudi potrebo po povečanju števila delovnih mest, da bo lahko agencija v celoti in trajnostno izvajala svoja pooblastila;

18. pozdravlja prizadevanja agencije za vključevanje invalidov, da bi vzpostavila dostopno infrastrukturo in podporne storitve;

19. ugotavlja, da je agencija v letu 2022 še naprej zagotavljala dopolnilno podporo uslužbencem v obliki kuponov, povračila stroškov interneta in programa fit@work ter da je razvila svoj kodeks ravnanja, v katerem je predstavila pričakovanja agencije glede vedenja in ravnanja uslužbencev;

Javna naročila

20. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je Računsko sodišče ugotovilo dva primera, v katerih je agencija oddala naročila nizke vrednosti (pod 15 000 EUR), ne da bi izdala ocenjevalno poročilo in sklep o oddaji naročila, ki bi ju odredbodajalec ustrezno odobril in podpisal, kar je v nasprotju s točkama 30.3 in 30.4 Priloge I k finančni uredbi; v zvezi s tem opozarja, da je Računsko sodišče podobno ugotovilo v svojem poročilu za leto 2021 in da je agencija v svojem odgovoru navedla, da je že sprejela potrebne ukrepe za odpravo tega pomisleka; vztraja, da je treba izvajati postopke, da se zagotovi popolna skladnost s finančno uredbo; poziva agencijo, naj obravnava vprašanja, na katera je opozorilo Računsko sodišče, in organ za podelitev razrešnice obvesti o vseh dogodkih v zvezi s tem;

21. ugotavlja, da je po navedbah Računskega sodišča agencija leta 2022 svojim vodstvenim delavcem ponudila izvedbo strokovne ocene, ki jo je opravil zunanji ponudnik, ki ga je imenovala agencija; ugotavlja, da je agencija v treh primerih ponudnike teh storitev plačala neposredno, v preostalih 23 pa je povrnila stroške svojim vodstvenim delavcem, ki so pred tem ponudniku sami plačali storitve; ugotavlja, da je skupni znesek, ki ga je agencija plačala za 26 ocen, 120 276 EUR; obžaluje, da je agencija ponudnika izbrala brez odprtega postopka za oddajo javnega naročila, kar je razlog, da je Računsko sodišče menilo, da so bila ta plačila nepravilna; poziva agencijo, naj obravnava vprašanja, na katera je opozorilo Računsko sodišče, in organu za podelitev razrešnice poroča o ukrepih, ki jih je sprejela v zvezi s tem;

22. želi spomniti, da je namen pravil o javnem naročanju naročnikom omogočiti, da potrebno blago in storitve pridobijo po najboljši ceni, ter hkrati zagotoviti pošteno konkurenco med ponudniki in spoštovanje načel preglednosti, sorazmernosti, enake obravnave in nediskriminacije; poziva agencijo, naj dodatno izboljša postopke javnega naročanja, s čimer bi zagotovila spoštovanje vseh veljavnih pravil in s tem največjo možno stroškovno učinkovitost;

Preprečevanje in obvladovanje nasprotij interesov ter preglednost

23. je seznanjen z obstoječimi ukrepi agencije in njenim stalnim prizadevanjem za preglednost ter preprečevanje in obvladovanje nasprotij interesov in ugotavlja, da so življenjepisi članov upravnega odbora in njihove izjave o obveznostih in izjave o interesih objavljeni na spletnem mestu agencije, čeprav manjkajo nekateri življenjepisi;

24. ugotavlja, da agencija v letu 2022 ni poročala o nobenem primeru nasprotja interesov; je seznanjen tudi s tem, da je agencija sprejela sklep upravnega odbora št. 15/2021 o preprečevanju nasprotij interesov in posodobitvi predlog za izjave; vztraja, da je treba vzpostaviti postopke za spremljanje skladnosti s pravili o pojavu vrtljivih vrat v javnem in zasebnem sektorju ter dejavno spremljati poklicno dejavnost višjih uslužbencev (vključno s tistimi, ki so agencijo zapustili v zadnjih dveh letih), da bi lahko odkrili neprijavljene primere pojava vrtljivih vrat;

25. ugotavlja, da je koledar sestankov med vodstvom agencije in zunanjimi deležniki javno dostopen na spletnem mestu agencije;

26. opozarja, kako pomembno je, da agencija poveča prepoznavnost v medijih, na spletu in v družbenih medijih, da bi bila javnost seznanjena z njenim delom;

Notranja kontrola

27. ugotavlja, da je služba za notranjo revizijo leta 2021 izvedla revizijo strateškega načrtovanja in upravljanja uspešnosti ter aprila 2022 izdala končno revizijsko poročilo s tremi pomembnimi priporočili, in še, da se je agencija strinjala z revizijskimi ugotovitvami in je sprejela potrebne ukrepe za odpravo teh pomislekov;

28. ugotavlja, da po navedbah Računskega sodišča agencija nima vnaprej določenega modela ocenjevanja (tj. smernic), s katerim bi si komisija za ocenjevanje pomagala pri ocenjevanju ponudb; ugotavlja, da zato obstaja tveganje, da člani komisije za ocenjevanje ponudb ne bodo ocenjevali skladno; poziva agencijo, naj obravnava to vprašanja, na katero je opozorilo Računsko sodišče, in organu za podelitev razrešnice poroča o ukrepih;

29. ugotavlja, da je agencija v letu 2022 izvedla naknadne kontrole finančnih transakcij, opravljenih v proračunskem letu 2021, v skladu s členom 45(8) in (9) Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/715 ([3]); opozarja, da so bile ugotovljene tri pomanjkljivosti, ki so privedle do treh priporočil o finančnih transakcijah, od katerih nobeno ni bilo ocenjeno kot kritično; ugotavlja, da je bilo za odpravo glavne pomanjkljivosti leta 2022 uvedeno tedensko spremljanje časa do plačila, da bi zadevne finančne uslužbence opozorili na nujne transakcije, ki jih je treba še obdelati, da se zagotovi skladnost s pravnim okvirom o plačilnih rokih;

([3]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/715 z dne 18. decembra 2018 o okvirni finančni uredbi za organe, ustanovljene na podlagi PDEU in Pogodbe Euratom, iz člena 70 Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 122, 10.5.2019, str. 1).

30. ugotavlja, da je ocena učinkovitosti sistemov notranje kontrole agencije v letu 2022 temeljila na kazalnikih okvira, pa tudi na dodatnih informacijah iz posebnih poročil o oceni (tveganja), revizijskih ugotovitev in drugih ustreznih virov; ugotavlja, da ocena notranjih kontrol agencije nudi razumno zagotovilo, da se spodbujajo uspešne in učinkovite operacije, poročanje o kakovosti in skladnost s predpisi, vendar so potrebne nekatere izboljšave v zvezi z nekaterimi načeli, da bi povečali učinkovitost in zagotovili pravilno izvajanje notranjih kontrol; poziva agencijo, naj organu za podelitev razrešnice poroča o rezultatih nadaljnjega ukrepanja po oceni izboljšav;

Druge pripombe

31. ugotavlja, da je agencija izvedla pomembne ukrepe, da bi izboljšala kibernetsko varnost, kot so varna rešitev elektronske pošte (SECEM2), vaja z rdečo skupino ter nadaljnje rešitve in utrjevanje, umik obstoječih sistemov iz rabe in posodobitev okvira notranje politike za kibernetsko varnost;

32. pozdravlja, da je upravni odbor agencije enotnemu programskemu dokumentu agencije za obdobje 2022–2024 dodal cilj, da bo agencija do leta 2030 v vseh svojih dejavnostih dosegla podnebno nevtralnost; ugotavlja, da sta po sprejetju poslovne strategije agencije ključna cilja agencije postala certificiranje EMAS in zelena javna naročila; je seznanjen z dejstvom, da bo postopek certificiranja po pričakovanjih končan v letu 2024;

33. sporoča, da so druge ugotovitve horizontalne narave, ki spremljajo sklep o razrešnici, zbrane v resoluciji z dne 11. aprila 2024 ([4]) o uspešnosti, finančnem poslovodenju in nadzoru agencij.

([4]) Sprejeta besedila na ta dan, P9_TA(2024)0280.